

Fullmäktige 09.06.2025 § 89

§ 89

Motion om att utveckla fortsatta studievägar efter Hux-utbildningen

Beredning och upplysningar:
Turpeinen Jaakko
Stolt-Haglund Ida
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Inka Hopsus med flera motion 18.11.2024 om att utveckla fortsatta studievägar efter Hux-utbildningen samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Inka Hopsu och 23 andra ledamöter har 18.11.2024 lämnat en motion där det föreslås att man i Esbo börjar utveckla Hux-utbildningen i enlighet med vad som föreslås i motionen.

Enligt motionen

- 1) bör antagningen av studerande till gymnasiet förnyas i Esbo så att det också under pågående Hux-utbildning är möjligt att söka sig till gymnasieutbildning. När antalet nybörjarplatser vid gymnasierna ökas bör det också reserveras nybörjarplatser inom den kontinuerliga ansökan och ansökningstiderna och ansökningsförfarandena ska beakta Hux-utbildningens målgrupp.
- 2) Den nya strukturen bör också vara sådan att den uppmuntrar Hux-studerande att avlägga gymnasiestudier alltid om de har tillräckliga färdigheter för det.

Bakgrund

Hux-utbildningen riktar sig både till läropliktiga och till vuxna som behöver färdigheter och/eller handledning för att övergå till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning.

Ett allmänt mål för Hux-utbildningen är att den studerande ska uppnå sådana studiefärdigheter som behövs för att hen ska kunna söka till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning och klara av studierna. Med studiefärdigheter kan man avse till exempel kunskaper i undervisnings- eller examensspråket samt utveckling av ändamålsenliga studiemetoder och livskompetens. Under Hux-utbildningen kan den studerande även höja vitsord från den grundläggande utbildningen, om det är nödvändigt

för att få en viss studieplats. Därtill kan den studerande avlägga studier inom gymnasieutbildning och yrkesutbildning.

I Esbo har Omnia sedan 1.8.2022 ordnat Hux-utbildning för sökande som avslutat den finska grundläggande utbildningen. Specialläroanstalten Live ordnar Hux-utbildning för dem som behöver krävande särskilt stöd. Yrkesinstitutet Prakticum ordnar Hux-utbildning för dem som gått ut den svenska grundläggande utbildningen. Svar på motionen

1) Ansökning från Hux-utbildningen till gymnasiet under läsåret
I lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (1215/2020) fastställs det att utbildningen ska ordnas så att den studerande flexibelt kan söka till examensinriktad utbildning. I Esbo kan studerande inom Hux-utbildningen övergå flexibelt till yrkesutbildning genom kontinuerlig ansökan under den förberedande utbildningen, men en motsvarande modell för gymnasieutbildning har inte utvecklats, dels på grund av lagen, dels på grund av gymnasiernas attraktionskraft i huvudstadsregionen.

Enligt 19 § i gymnasielagen (714/2018) "beslutar utbildningsanordnaren om kontinuerlig ansökan och därtill hörande ansökningstider och ansökningsförfaranden när det gäller fördelning av studieplatser som inte fördelas med riksomfattande ansökningsförfaranden". Undervisnings- och kulturministeriets förordning om grunderna för antagning av studerande inom gymnasieutbildningen (838/2021) tillämpas både vid den gemensamma ansökan och vid den kontinuerliga ansökan. Enligt urvalskriterierna i 3 § i förordningen antas de studerande i den ordning som anges av medeltalet av vitsorden i läsmätna på avgångsbetyget från den grundläggande utbildningen. Enligt 22 § i gymnasielagen ska vid antagningen av studerande jämlika antagningsgrunder tillämpas och sökandenas tidigare studieframgång och ansökningsönskemål används som grund för antagning som studerande.

Om utbildningsanordnaren öppnar en kontinuerlig ansökan till gymnasiet under läsåret, ska urvalskriterierna enligt ovan nämnda förordning iakttas i ansökan och utbildningsanordnaren kan inte beakta Hux-utbildningens målgrupp separat. I den kontinuerliga ansökan får alltså alla behöriga delta, vilket innebär att Hux-studerandena inte nödvändigtvis blir antagna. I den kontinuerliga ansökan till gymnasieutbildning som ordnas av Helsingfors stad har man redan sett tecken på denna utmaning under läsåret 2023–2024 och under innevarande läsår.

Såsom nämns ovan skulle en smidig övergång från Hux-utbildningen till gymnasieutbildning under läsåret kräva lediga nybörjarplatser, till vilka man skulle kunna söka i den kontinuerliga ansökan. I huvudstadsregionen och i synnerhet i Esbo blir det dock inga lediga nybörjarplatser över från den gemensamma ansökan på våren, eftersom antalet sökande till exempel i Esbo är i genomsnitt 1,21 för varje nybörjarplats. Gymnasieutbildningens attraktivitet syns i att 74 procent av förstahandssökandena som avslutar grundskolan våren 2025 i Esbo valde i den gemensamma ansökan gymnasiet som första alternativ (76 procent år 2024).

Om det till exempel för hösten skulle reserveras extra nybörjarplatser till den kontinuerliga ansökan, skulle alla sökandena tävla om dessa platser. Utöver Hux-studerande skulle sökandena kunna vara till exempel gymnasiestuderande som redan fått en gymnasieplats men som vill byta gymnasium.

Undervisnings- och kulturministeriet har tillsatt en Hux-arbetsgrupp (arbetsgrupp som bereder utvecklandet av utbildning som handleder för examensutbildning och preciseringen av läropliktslagen) för att utreda utvecklandet av Hux-utbildningen åren 2025–2026. Esbo stad och Omnia är i kontakt med ministeriets arbetsgrupp och främjar utredningen av flexibla övergångar för Hux-studerande samt eventuella ändringar i lagstiftningen.

2) Hux-studerandenas avläggande av gymnasiestudier
Inom Omnias Hux-utbildning har de som är intresserade av gymnasiestudier sedan hösten 2022 kunnat välja en studieväg för höjning av vitsord och gymnasiestudier, som har genomförts i samarbete med vuxengymnasiet Espoon aikuislukio. Från och med hösten 2025 blir det möjligt för läropliktiga studerande att avlägga gymnasiestudier och bekanta sig med gymnasiestudier också i finska daggymnasier bland andra unga i samma ålder. Den nya studievägen har utvecklats i nära samarbete mellan Esbo stad och Omnia.

Målet är att ge de unga en så bra uppfattning som möjligt om studierna i daggymnasiet och om de färdigheter som krävs i gymnasiestudierna. Det är vid sidan av genomförandet av gymnasiestudier möjligt att höja vitsorden i avgångsbetyget, men Hux-studerandena kan dock inte höja sina vitsord i avgångsbetyget för den grundläggande utbildningen genom att avlägga gymnasiestudier. Gymnasiestudier som avlagts inom Hux-utbildningen kan tillgodoräknas till gymnasiets lärokurs. Hux-studerande får dock inte automatiskt en studieplats i ett gymnasium bara genom att avlägga gymnasiekurser. De kan söka till gymnasiet under läsåret om det finns lediga nybörjarplatser och om de uppfyller urvalskriterierna för det gymnasium som ansökan gäller. Den huvudsakliga ansökan till gymnasieutbildning sker genom gemensam ansökan på våren.

För att få delta i orienteringsperioden i daggymnasier och för att avlägga gymnasiestudier krävs ett medeltal på minst 7,00 i grundskolans avgångsbetyg samt tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket. Orienteringsperioden varar minst en period på gymnasiet, det vill säga cirka sju veckor, men kan beroende på den studerandes mål och genomförda studier också omfatta flera perioder. För alla Hux-studerande utarbetas en personlig plan för kompetensutveckling. På basis av planen kan de första studerande på studievägen för höjning av vitsord och gymnasiestudier inleda sina studier vid daggymnasierna direkt under den första studieperioden på hösten.

Samarbetsmodellen för Hux och daggymnasier ska vara flexibel för studerandena och beakta de individuella studievägarna. Beroende på inlärningsfärdigheterna kan en del av de studerande börja avlägga gymnasiestudier genast från den första perioden, varvid sammanhållningen med unga i samma ålder stärks. Sammanhållningen stöds också av att alla gymnasiestudier i daggymnasierna genomförs som närundervisning tillsammans med de andra gymnasiestuderandena.

Hux-studerande vid Prakticum har haft möjlighet att avlägga gymnasiestudier under den andra perioden i gymnasiet. Platserna i de svenska gymnasierna har inte räckt till för alla Hux-studerande som skulle ha velat bekanta sig med gymnasiestudier och avlägga sådana. Platserna har delvis fördelats enligt de studerandes önskemål men delvis också genom lottdragning eftersom antalet studerande var större än antalet platser. På våren fick de studerande som inte fick avlägga gymnasiestudier på hösten möjlighet att följa en gymnasiestuderande under en dag. Prakticum har också erbjudit sina Hux-studerande

möjlighet att studera vid Tölvö kvällsgymnasium, men detta alternativ har inte lockat studerande.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 26.5.2025 § 163

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Inka Hopsus med flera motion 18.11.2024 om att utveckla fortsatta studievägar efter Hux-utbildningen samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola hade förhinder och ärendet föredrogs av ekonomi- och förvaltningsdirektör Timo Ketonen.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Nämnden för fostran och lärande 7.5.2025 § 83

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på Inka Hopsus och 23 andra ledamöters motion 18.11.2024 om att utveckla fortsatta studievägar efter Hux-utbildningen.

Beslut

Nämnden för fostran och lärande:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Nämnden Svenska rum 10.4.2025 § 33

Förslag

Föredragande

Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på fullmäktigeledamöters motion 18.11.2024 om att utveckla vägar för fortsatta studier för studerande i utbildning som handleder för examensutbildning (Hux).

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite 18.11.2024 TUVA-koulutuksen jatko-opintopolkujen kehittämisestä

